

Quickscan flora en fauna in het kader van de realisatie van een woonwijk in Goedereede

Quickscan flora en fauna in het kader van de realisatie van een woonwijk in Goedereede

Quickscan flora en fauna in het kader van de realisatie van een woonwijk in Goedereede.

Opdrachtgever: KuiperCompagnons

Uitvoering: Natuur-Wetenschappelijk Centrum

Veldwerk: Jeroen Demmer, Rob Haan, Vivian Maas, Koen Woerdenbag

Samenstelling: Jeroen Demmer

Foto's: Jeroen Demmer

Quickscan flora en fauna in het kader van de realisatie van een woonwijk in Goedereede.
[Samenst.: Demmer, J.], [Foto's: Demmer, J.]. Met lit. opg., Dordrecht: Strix/NWC.

Trefw.: Goedereede, Flora en faunawet

W801/P13-083

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt of verveelvoudigd, door middel van; druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de opdrachtgever.

Dordrecht, september 2013

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Gebiedsbeschrijving en plannen	7
3	Wettelijk kader Flora- en faunawet	11
4	Methode	13
5	Resultaten	15
6	Effecten, verplichtingen en aanbevelingen	17

Referenties

Bijlagen:

Bijlage 1: Tabellen soorten Flora- en faunawet

1. Inleiding

Er bestaan plannen om aan de noordoostzijde van Goedereede een nieuwe woonwijk te realiseren. KuiperCompagnons is bezig met het opstellen van het bestemmingsplan voor fase 1 van dit project.

In het kader van de natuurwetgeving (Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Ecologische Hoofdstructuur) dient bij dergelijke ruimtelijke ingrepen en het opstellen of wijzigen van een bestemmingsplan, onderzoek gedaan te worden naar de aanwezige natuurwaarden en dient een beoordeling gemaakt te worden van eventuele negatieve effecten van de plannen op deze waarden.

In een reeds uitgevoerd bureauonderzoek door KuiperCompagnons is naar voren gekomen dat het plangebied potentieel leefgebied is voor een aantal door de Flora- en faunawet strikt beschermde soorten. Hierbij gaat het om de Rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de Platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) en in mindere mate om de Noordse woelmuis (*Microtus oeconomus arenicola*), de Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) en de Poelkikker (*Pelophylax lessonae*). Ook zouden er strikt beschermde soorten van andere taxa zoals vaatplanten voor kunnen komen.

KuiperCompagnons heeft het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) gevraagd om het specifieke veldonderzoek naar de Rugstreeppad en Platte schijfhoren uit te voeren, om een geschiktheidsonderzoek van het plangebied met betrekking tot de soorten die in mindere mate worden verwacht uit te voeren en voor advisering omtrent de relevante natuurwetgeving.

2. Gebiedsbeschrijving en plannen

Het plangebied ligt aan de noordoostzijde van Goedereede (provincie Zuid-Holland) en omvat voornamelijk agrarisch gebied (figuur 1). De gronden worden nu gebruikt voor akkerbouw (tarwe en aardappelen) en zijn open en onbebouwd (foto 1). Alleen langs de huidige bebouwingsrand (maar buiten het plangebied) staat een rij vrij jonge bomen. Langs de Hoofddijk (eveneens buiten het plangebied) staat ook een rij bomen, deze zijn nog zeer klein. In en langs de randen van het plangebied liggen enkele kleine sloten en één watergang met een breedte variërend tussen de 3 en 5 meter (foto 1). Deze watergang is een jaar geleden aangelegd en ligt in het zuidwesten van het plangebied (figuur 1). Dit deel van het plangebied heeft gediend als grondopslag en is daarna vergraven tot de huidige situatie, waarbij de bredere watergang is aangebracht en waarbij de resterende stukken vlak en braak zijn blijven liggen.

Figuur 1: Het plangebied (rood) aan de noordoostzijde van Goedereede. Bron: KuiperCompagnons

De agrarische gronden worden omgezet in woongebied. De bestaande sloten worden deels gedempt of vergraven. Bovendien worden nieuwe, bredere waterpartijen gegraven, waarvan een deel al is gerealiseerd (nieuwe gedeelte). Per saldo neemt het oppervlak water sterk toe.

Foto 1: Het plangebied.

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op ongeveer 1,5 tot 2,5 kilometer afstand van vier Natura-2000 gebieden; Duinen Goeree & Kwade hoek, Grevelingen, Haringvliet en de Voordelta (figuur 2). Deze gebieden vallen onder de bescherming van de Natuurbeschermingswet 1998. Gezien de geringe afstand zouden er nadelige effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van aangewezen doelsoorten kunnen optreden. Om deze reden is toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

Toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet is echter geen onderdeel van het voorliggende onderzoek, dit richt zich uitsluitend op toetsing aan de Flora- en faunawet.

Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (figuur 3). Omdat er, als gevolg van de voorgenomen plannen, geen oppervlakte aan EHS-gebied verloren gaat, is er geen toetsing aan de wet- en regelgeving omtrent de EHS nodig.

Figuur 2: Ligging plangebied (geel omcirkeld) t.o.v. de Natura-2000 gebieden (rood).

Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

Figuur 3: Ligging plangebied (geel omcirkeld) t.o.v. EHS-gebieden (groen).

Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

3. Wettelijk kader Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de Huismuis *Mus musculus*, de Bruine rat *Rattus norvegicus* en de Zwarte rat *Rattus rattus* na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig zijn aangewezen.

Deze wet bevat een aantal verbodsbepalingen, waarvan vooral de artikelen 8 t/m 13 van belang zijn in het kader van flora- en faunaonderzoek (tekstvak 1). Deze verbodsbepalingen gelden overal in Nederland, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten die uitgevoerd worden. In veel gevallen is het mogelijk om vrijstelling of ontheffing te krijgen voor het overtreden van een verbodsbepaling.

In geval van een ruimtelijke ingreep of bestendig beheer geldt voor een groot aantal algemene beschermde soorten een vrijstelling en is geen ontheffing nodig. Voor een andere groep geldt dat geen ontheffing nodig is als gewerkt wordt volgens een gedragscode. Deze code dient door een sector of ondernemer zelf opgesteld te worden en goedgekeurd te zijn door de Minister van EZ. Verder is er een groep soorten, bestaande uit soorten die op de Habitatrichtlijn bijlage IV staan en een aantal andere, aangewezen, soorten waarvoor een ontheffing altijd nodig is (bijlage 1).

Uit de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet vloeit voort dat in geval van een voorgenomen ruimtelijke ingreep of bestendig beheer, er duidelijkheid moet worden verkregen over welke zwaarder beschermde dier- en plantensoorten in en binnen de invloedssfeer van het onderzoeksgebied aanwezig kunnen zijn, wat de eventuele (significant) nadelige effecten van de geplande werkzaamheden op de aangetroffen soorten kunnen zijn en hoe hiermee omgegaan moet worden in het planproces en tijdens de uitvoeringsfase.

Tekstvak 1: Verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet

Artikel 8 t/m 13 van de Flora- en faunawet:

Artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13: Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of uitheemse diersoort, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin of binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

4. Methode

Quickscan

Het onderzoek is tweedelig uitgevoerd waarbij er tijdens een veldbezoek gekeken is naar de geschiktheid van het plangebied voor de strikt beschermde soorten: Noordse woelmuis, Waterspitsmuis en Poelkikker waarvan er op voorhand een kleine kans bestond dat ze in het plangebied voor zouden komen en naar de aanwezigheid van andere strikt beschermde natuurwaarden. Dit is gedaan door te letten op de biotoopeigenschappen van het plangebied en middels expert judgement.

Het tweede deel bestond uit specifiek veldonderzoek naar de Rugstreepad en de Platte schijfhoren. Beide methodes worden hieronder beschreven.

Rugstreepad

Een deel van het plangebied is zeer geschikt als landhabitat voor de Rugstreepad en om deze reden is er specifiek veldonderzoek uitgevoerd om de soort te kunnen vaststellen/danwel uitsluiten. De Soortenstandaard (2012) geeft aan dat het type veldonderzoek, gezien de tijd van het jaar, dient te bestaan uit vijf landinventarisaties. Daarbij is er in de avond actief gezocht naar foeragerende en rondlopende individuen en zijn er herpetoplaatjes (foto 2) in het veld gelegd en gecontroleerd. De herpetoplaatjes bieden schuilmogelijkheden voor amfibieën waaronder rugstreepadden en verhogen de kans om ze aan te treffen. Deze plaatjes zijn geplaatst in het meest geschikte deel van het plangebied (figuur 4). Dit gedeelte van het plangebied was een tijdelijk zanddepot dat vorig jaar tot de huidige situatie afgegraven is. Hierdoor vormt dit stuk van het plangebied een zeer geschikt pioniersbiotoop waar rugstreepadden vaak in aangetroffen worden.

Foto 2: Een herpetoplaatje.

Figuur 4: Deel van het plangebied waar de herpetoplaatjes zijn neergelegd (geel).
Bron kaartondergrond: KuiperCompagnons

Platte schijfhoren

De wateren zijn tijdens het eerste veldbezoek geïncariseerd op de aanwezigheid van de Platte schijfhoren. Dit is gedaan door met een schepnet door de onderwatervegetatie te scheppen en de inhoud in een emmer over te brengen. Door stevig te roeren in de emmer en daarna de planten te verwijderen (na controle op slakken), blijven kleine diertjes waaronder schijfhorens achter in de emmer. Hieruit zijn alle schijfhorens verzameld en voor determinatie in het lab meegenomen.

5. Resultaten

Geschiktheidsonderzoek

Waterspitsmuis

Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de Waterspitsmuis. Deze soort is sterk gebonden aan water en wordt alleen aangetroffen op plaatsen waar ook een bodembedekkende vegetatie aanwezig is. Rond de watergangen in het plangebied is dit niet aanwezig. De watergangen liggen alle langs akkers of de noordzijde van de bestaande woonwijk.

Noordse woelmuis

Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de Noordse woelmuis. Deze soort wordt aangetroffen in natte gebieden met een hoge dynamiek zoals rietlanden, boezem- en oeverlanden. Dit komt voornamelijk omdat de soort in drogere gebieden beconcurrereerd wordt door andere woelmuissoorten .

Daarbij is een variatie in de vegetatie zoals diverse kruiden en overgangszones tussen land en water een vereiste (*Soortenstandaard Noordse woelmuis, 2012*). Deze zijn niet in het plangebied aanwezig. De watergangen zijn voornamelijk afgegraven agrarische sloten die vrijwel direct overgaan in de akkers die ook nog eens een groot gedeelte van het jaar kaal zijn. Daardoor bieden ze niet de benodigde dekking.

Poelkikker

De Poelkikker wordt met name gevonden bij oligotrofe, schone, stilstaande wateren in landschapstypen bos, heide en hoogveen (*Soortenstandaard Poelkikker, 2012*). Hoewel er ook meldingen bekend zijn van de soort in agrarische kleipolders, is het plangebied daarom maar in zeer geringe mate geschikt voor de soort. Om volledige zekerheid te krijgen over de afwezigheid van deze soort, zijn tijdens veldbezoeken alle aangetroffen groene kikkers op soort gedetermineerd. Daarbij zijn er geen exemplaren van de Poelkikker gevonden. De meeste gevangen exemplaren behoorden tot de algemene Meerkikker (*Pelophylax ridibundus*) en een enkele tot de algemene Bastaardkikker (*Pelophylax kl. esculentus*). Beide soorten vallen onder tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Rugstreepad

Er zijn tijdens de vijf landinventarisaties of onder de herpetoplaatjes, geen exemplaren van de strikt beschermde Rugstreepad aangetroffen. Wel werden er tijdens de landinventarisaties exemplaren van de Meerkikker en Bastaardkikker gevonden en werd er in totaal zes keer een Meerkikker onder een herpetoplaatje aangetroffen.

Tijdens twee avondbezoeken is er ook een deel buiten het plangebied gezocht naar exemplaren van de Rugstreepad. Dit betrof voornamelijk een stuk land dat in de winter als ijsbaan fungeert, maar nu een geschikt habitat is voor rugstreepadden (foto 3).

Dit lag aan de andere kant van de Hoofddijk, grenzend aan de westzijde van het plangebied. Ook hier zijn er geen exemplaren van de Rugstreeppad gevonden. Er kan daarom met zekerheid worden vastgesteld dat de strikt beschermde Rugstreeppad niet in het plangebied of de directe omgeving voorkomt.

Foto 3: Stuk land buiten het plangebied dat onderzocht is op exemplaren van de Rugstreeppad.

Platte schijfhoren

Er zijn geen exemplaren van de strikt beschermde Platte schijfhoren in het plangebied aangetroffen. Wel zijn de volgende soorten aangetroffen: Gewone schijfhoren (*Planorbis planorbis*), Geronde schijfhoren (*Anisus leucostoma*) en Draaikolkschijfhoren (*Anisus vortex*). Geen van deze soorten heeft een beschermde status in Nederland.

Overige beschermde natuurwaarden

Er zijn in het plangebied of in de directe omgeving van het plangebied geen andere zwaarder beschermde natuurwaarden zoals vogels met een vaste verblijfplaats of vaatplanten waargenomen.

6. Effecten, verplichtingen en aanbevelingen

Waterspitsmuis en Noordse woelmuis

Het plangebied is niet geschikt voor de Waterspitsmuis en de Noordse woelmuis. Hierdoor gelden er, ten aanzien van grondgebonden zoogdieren, geen verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet.

Rugstreepad en Poelkikker

Het plangebied is niet geschikt voor de Poelkikker. Een deel van het plangebied vormt wel geschikt habitat voor de Rugstreepad, het specifieke onderzoek heeft echter uitgewezen dat de soort niet aanwezig is. Hierdoor gelden er, ten aanzien van amfibieën, geen verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet.

Er dient echter wel rekening te worden gehouden met het feit dat de Rugstreepad een snelle kolonisator is. Juveniele dieren kunnen wel 5 kilometer afleggen op zoek naar geschikt leefgebied. De ervaring leert dat bouwprojecten vaak jaren in beslag nemen, waarbij het plangebied deels braak komt te liggen. Met name op dit soort bouwterreinen wordt de Rugstreepad snel aangetroffen. De kans is aanwezig dat de soort in de toekomst zijn weg vindt naar het plangebied. Er kan om deze reden worden gekozen voor voorzorgsmaatregelen om te voorkomen dat de soort de werklocatie gaat bevolken. Dit kan gedaan worden door het terrein af te zetten met behulp van schermen. Deze schermen dienen 10 centimeter ingegraven te worden en minimaal 50 centimeter boven de grond uit te steken. Op deze manier ondervinden de werkzaamheden geen hinder en worden eventuele overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen.

Platte schijfhoren

Er zijn geen individuen van de Platte schijfhoren gevonden. Hierdoor geldt dat er, ten aanzien van deze soort, geen verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet gelden.

Overige natuurwaarden

Tijdens de veldbezoeken zijn er geen andere strikt beschermde natuurwaarden, zoals vogels met een vaste verblijfplaats, in het plangebied aangetroffen. Deze worden op basis van de biotoopeigenschappen ook niet verwacht.

In het kader van de Flora- en faunawet, dient er echter wel rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Tijdens het broedseizoen (globaal half maart-half juli) mogen vogels, nesten en eieren niet worden verstoord en daar moet tijdens de werkzaamheden rekening mee worden gehouden. Als de werkzaamheden gepland zijn tijdens het broedseizoen, moet er vooraf door een deskundige gecontroleerd worden of er in, of in de nabije omgeving van het plangebied, broedgevallen aanwezig zijn.

Referenties

- Dienst Regelingen, 2011, Soortenstandaard Rugstreeppad
- Dienst Regelingen, 2012, Soortenstandaard Noordse woelmuis
- Dienst Regelingen, 2011, Soortenstandaard Poelkikker
- RAVON, www.ravon.nl
- Stichting ANEMOON, www.anemoon.org
- Soons, P.J.A.; 1999-nu, Flora- en Faunawet bewerking en toelichting. Band 1-5
Huber, M. en D. van Koninklijke Vermande, Den Haag
der Meijden,

Bijlage 1: Tabellen soorten Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar wel moet de zorgplicht worden nagekomen.

<u>Zoogdieren</u>	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>
Middelste groene kikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>
<u>Mieren</u>	
Behaarde bosmier	<i>Formica rufa</i>
Kale bosmier	<i>Formica polyctena</i>
Stronkmier	<i>Formica truncorum</i>
Zwartrugbosmier	<i>Formica pratensis</i>

Vervolg tabel 1: Algemene soorten

<u>Slakken</u>	
Wijngaardslak	<i>Helix pomatia</i>
<u>Vaatplanten</u>	
Aardaker	<i>Lathyrus tuberosus</i>
Akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>
Brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>
Breed klokje	<i>Campanula latifolia</i>
Gewone dotterbloem	<i>Caltha palustris</i> ssp. <i>palustris</i>
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
Grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>
Grote kaardenbol	<i>Dipsacus fullonum</i>
Kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>
Knikkende vogelmelk	<i>Ornithogalum nutans</i>
Koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>
Slanke sleutelbloem	<i>Primula elatior</i>
Zwanenbloem	<i>Butomus umbellatus</i>

Tabel 2: Overige soorten

Als een goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteiten geldt een vrijstelling. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar de activiteiten moeten aantoonbaar worden uitgevoerd zoals in de gedragscode staat. Tevens geldt de zorgplicht.

Als niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode, maar wel maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren.

Als niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode en geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden. De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Zoogdieren

Damhert	<i>Cervus dama</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>

Reptielen en amfibieën

Alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>

Dagvlinders

Moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>
Vals heideblauwtje	<i>Lycaeides idas</i>

Vissen

Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>
Rivierdonderpad	<i>Cottus perifretum</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

Vaatplanten

Aangebrande orchis	<i>Neottia ustulata</i>
Aapjesorchis	<i>Orchis simia</i>
Beenbreek	<i>Narthecium ossifragum</i>
Bergklokje	<i>Campanula rhomboidalis</i>
Bergnactorchis	<i>Platanthera chlorantha</i>
Bijenorchis	<i>Ophrys apifera</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauwezeedistel	<i>Eryngium maritimum</i>
Bleekbosvogeltje	<i>Cephalanthera damasonium</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Brede orchis	<i>Dactylorhiza majalis majalis</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>
Daslook	<i>Allium ursinum</i>
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>
Duitsegentiaan	<i>Gentianella germanica</i>
Franjegmentiaan	<i>Gentianopsis ciliata</i>
Geelgroenewespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>
Gele helmbloem	<i>Pseudofumaria lutea</i>
Gevlekte orchis	<i>Dactylorhiza maculata</i>
Groene nachtorchis	<i>Dactylorhiza viridis</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>
Grote keverorchis	<i>Neottia ovata</i>
Grote muggenorchis	<i>Gymnadenia conopsea</i>
Gulden sleutelbloem	<i>Primula veris</i>
Harlekijn	<i>Anacamptis morio</i>
Herfstschroeforchis	<i>Spiranthes spiralis</i>
Herfsttijloos	<i>Colchicum autumnale</i>
Hondskruid	<i>Anacamptis pyramidalis</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>
Jeneverbes	<i>Juniperus communis</i>
Klein glaskruid	<i>Parietaria judaica</i>
Kleine keverorchis	<i>Neottia cordata</i>
Kleine zonnedauw	<i>Drosera intermedia</i>
Klokjesgentiaan	<i>Gentiana pneumonanthe</i>
Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Koraalwortel	<i>Corallorrhiza trifida</i>
Kruisbladgentiaan	<i>Gentiana cruciata</i>
Lange ereprijs	<i>Veronica longifolia</i>
Lange zonnedauw	<i>Drosera anglica</i>
Mannetjesorchis	<i>Orchis mascula</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

Maretak	<i>Viscum album</i>
Moeraswespenorchis	<i>Epipactis palustris</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Parnassia	<i>Parnassia palustris</i>
Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsute sagittata</i>
Poppenorchis	<i>Orchis anthropophora</i>
Prachtklokje	<i>Campanula persicifolia</i>
Purperorchis	<i>Orchis purpurea</i>
Rapunzelklokje	<i>Campanula rapunculus</i>
Rechtedriehoeksvaren	<i>Gymnocarpium robertianum</i>
Rietorchis	<i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i>
Rondezonnedauw	<i>Drosera rotundifolia</i>
Rood bosvogeltje	<i>Cephalanthera rubra</i>
Ruigklokje	<i>Campanula trachelium</i>
Schubvaren	<i>Asplenium ceterach</i>
Slanke gentiaan	<i>Gentianella amarella</i>
Soldaatje	<i>Orchis militaris</i>
Spaanseruiter	<i>Cirsium dissectum</i>
Spindotterbloem	<i>Calthapalus trisaraneosa</i>
Steenanjer	<i>Dianthus deltoides</i>
Steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>
Stengelloze sleutelbloem	<i>Primula vulgaris</i>
Stengelomvattend havikskruid	<i>Hieracium amplexicaule</i>
Stijf hardgras	<i>Catapodium rigidum</i>
Tongvaren	<i>Asplenium scolopendrium</i>
Valkruid	<i>Arnica montana</i>
Veenmosorchis	<i>Hammarbya paludosa</i>
Veldgentiaan	<i>Gentianella campestris</i>
Veldsalie	<i>Salvia pratensis</i>
Vleeskleurige orchis	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Vogelnestje	<i>Neottianidus-avis</i>
Voorjaarsadonis	<i>Adonis vernalis</i>
Wantsenorchi	<i>Anacamptis coriophora</i>
Waterdrieblad	<i>Menyanthes trifoliata</i>
Weideklokje	<i>Campanula patula</i>
Welriekende nachtorchi	<i>Platanthera bifolia</i>
Wilde gage	<i>Myrica gale</i>
Wilde kievitsbloem	<i>Fritillaria meleagris</i>
Wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>
Wit bosvogeltje	<i>Cephalanthera longifolia</i>
Witte muggenorchi	<i>Pseudorchis albida</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

Zinkviooltje	<i>Viola lutea calaminaria</i>
Zomerklokje	<i>Leucojum aestivum</i>
Zwartsteel	<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>
<u>Kevers</u>	
Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
<u>Kreeftachtigen</u>	
Rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>

Soorten van Tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Als maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren.

Als geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit artikel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (soorten bijlage 1 AMvB) of uit de Habitatrichtlijn (soorten bijlage IV HRL).

Deze belangen zijn:

- *Bescherming van flora en fauna (b)*
- *Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)*
- *Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten (e)*
- En alléén voor soorten van bijlage 1 AMvB:
- *Uitvoering werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)*

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Is er een wettelijk belang (belang b, d, e of j)?
- Is er een bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Soorten bijlage 1 AMvB:

Zoogdieren

Boommarter	<i>Martes martes</i>
Das	<i>Meles meles</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>
Gewonezeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>

Reptielen en amfibieën

Adder	<i>Vipera berus</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>

Vervolg tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Vervolg soorten bijlage 1 AMvB:

Vissen

Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>
Bittervoorn	<i>Rhodeus amarus</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>

Dagvlinders

Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>
Dwergblauwtje	<i>Cupido minimus</i>
Dwergdikkopje	<i>Thymelicus acteon</i>
Groot geaderd witje	<i>Aporia crataegi</i>
Grote ijsvogelvlinder	<i>Limenitis populi</i>
Heideblauwtje	<i>Plebeius argus</i>
Iepenpage	<i>Satyrium w-album</i>
Kalkgraslanddikkopje	<i>Spialia sertorius</i>
Keizersmantel	<i>Argynnis paphia</i>
Klaverblauwtje	<i>Polyommatus semiargus</i>
Purperstreepparelmoervlinder	<i>Brenthis ino</i>
Rode vuurvlinder	<i>Lycaena hippothoe</i>
Rouwmantel	<i>Nymphalis antiopa</i>
Tweekleurig hooibeestje	<i>Coenonympha arcania</i>
Veenbesparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>
Veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>
Veldparelmoervlinder	<i>Melitaea cinxia</i>
Woudparelmoervlinder	<i>Melitaea diamina</i>
Zilvervlek	<i>Bolaria euphrosyne</i>

Vaatplanten

Groot zeegras	<i>Zostera marina</i>
---------------	-----------------------

Soorten bijlage IV HRL:

Zoogdieren

Bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteinii</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>
Brandts vleermuis	<i>Myotis brandtii</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>

Vervolg tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Vervolg soorten bijlage IV HRL:

Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>
Gewone baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>
Gewone dolfijn	<i>Delphinus delphis</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>
Grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
Hamster	<i>Cricetus cricetus</i>
Hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Kleine hoefijzerneus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>
Lynx	<i>Lynx lynx</i> spp. <i>lynx</i>
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>
Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>
Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>
Otter	<i>Lutra lutra</i>
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
Ruige (Nathusius') dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>
Wilde kat	<i>Felis silvestris</i>
Witflankdolfijn	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
Witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>

Reptielen en amfibieën

Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>
Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>
Gladde slang	<i>Coronella austriaca</i>
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>
Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>
Muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>
Poelkikker	<i>Pelophylax lessonae</i>
Rugstreepad	<i>Epidalea calamita</i>
Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i>
Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>

Vervolg tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/ bijlage IV HRL

Vervolg soorten bijlage IV HRL:

Dagvlinders

Donker pimpernelblauwtje	<i>Maculinea nausithous</i>
Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
Pimpernelblauwtje	<i>Maculinea teleius</i>
Tijmblauwtje	<i>Maculinea arion</i>
Zilverstreephooibeestje	<i>Coenonympha hero</i>

Libellen

Bronslibel	<i>Oxygastra curtusii</i>
Gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>
Noordse winterjuffer	<i>Sympecma paedisca</i>
Oostelijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia albifrons</i>
Rivierrombout	<i>Gomphus flavipes</i>
Sierlijkewitsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>

Vissen

Houting	<i>Coregonus maraena</i>
Steur	<i>Acipenser sturio</i>

Vaatplanten

Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>
Groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>
Kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>
Zomerschroeforchis	<i>Spiranthesaestivalis</i>

Kevers

Brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscuslatissimus</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderusbilineatus</i>
Heldenbok	<i>Cerambyxcerdo</i>
Juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>

Tweekleppigen

Bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>
-----------------------	---------------------

Slakken

Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>
--------------------	--------------------------